

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
Ku2018/00640/MF

Yttrande från Teaterförbundet för scen och film avseende rapporten ”Fler filminspelningar till Sverige – genom stärkta konkurrensvillkor för internationell filmproduktion”

Om Teaterförbundet för scen och film

Teaterförbundet för scen och film är ett fackförbund inom scen- och filmområdet. Medlemmarna är yrkesverksam konstnärlig, teknisk och administrativ personal inom svensk scenkonst, film, radio, tv och bio. Förbundet organiserar utövare såväl som upphovspersoner, både löntagare och egenföretagare. Förbundet organiserar sammanlagt ca 8 400 medlemmar. Förbundets medlemmar är organiserade i yrkesavdelningar och inom filmens område finns avdelningen Sveriges Filmregissörer och Filmavdelningen som samlar en rad olika funktioner verksamma inom filmområdet. Förbundets skådespelare finns organiserade inom Skådespelaravdelningen oavsett om de arbetar inom scen eller film. Ovan nämnda remiss har även skickats till Svenska Regissörsföreningen som är en avdelning inom förbundet som organiserar regissörer verksamma inom scenkonstområdet. De avstår därför från att svara. I övrigt sammanfattas förbundets synpunkter från Teaterförbundet för scen och film och Sveriges Filmregissörer i detta svar.

Sammanfattning

- För att uppnå samhällsekonomiska effekter krävs att systemet utformas på ett sådant sätt så att produktionsrabatten kommer både internationella och svenska produktioner till del.
- Förväntat resultat kräver att bolagen engagerar svenska upphovspersoner, utövare och teknisk personal inom filmområdet.
- En produktionsrabatt är ett näringspolitiskt stöd och bör hanteras av relevant myndighet inom detta politikområde.
- Frågan om en produktionsrabatt för filminspelning i Sverige bör hanteras skyndsamt.

Synpunkter på förslagen

Att skapa goda förutsättningar för filminspelningar i Sverige är en angelägen fråga för Teaterförbundet och dess medlemmar. Mot den bakgrunden har förbundet nära följt frågan och ställt sig mycket positivt till att regeringen gav Tillväxtverket och Filminstitutet i uppdrag att utreda lämpligheten och förutsättningarna för att i Sverige införa någon form av produktionsincitament och finansieringsstimulanser för filminspelningar i Sverige.

Tillsammans med flera aktörer i branschen, Film & TV-Producenterna, representanter från filmregionerna och SF bio ställde sig Teaterförbundet bakom en gemensam plattform för produktionsincitament för film och tv i Sverige. Glädjande nog finner Teaterförbundet att flera av de förslag som presenteras i den gemensamma plattformen återfinns i den rapport som lämnats till regeringen.

Några av de delar som presenteras i promemorian tar sikte på till exempel regional utveckling eller skattetekniska konstruktioner. Teaterförbundet avstår från att kommentera dessa delar av rapporten utan fokuserar på de förslag som har störst relevans för förbundets medlemmar.

Ett produktionsincitament är en subvention som innebär att film- och tv-produktioner kan få en skattereduktion eller ekonomisk kompensation för sina kostnader inom ett specifikt land eller en del av ett land. I dag erbjuder 27 stater i Europa produktionsincitament i någon form liksom många delstater i USA, med flera platser i världen. År 2018 väntas Sverige, Danmark, Luxemburg och Liechtenstein vara de enda länder inom EU och EES-området som inte har någon form av produktionsincitament.

Teaterförbundet välkomnar att utredningen är så tydlig i sitt ställningstagande att det bör införas ett statligt produktionsincitament i form av en produktionsrabatt till företag på minst 25 procent. Det innebär stora möjligheter att ta vara på de goda förutsättningar för filminspelning som finns i Sverige, både vad gäller unika miljöer, kompetens och kunnande. Teaterförbundet instämmer i utredningens slutsatser att det annars finns en snedvridning i konkurrensen som missgynnar svensk film- och tv-bransch.

I utredningen görs en genomgång av nuläge och en analys av filmens konkurrensvillkor vilken enligt förbundets mening stämmer väl överens med rådande läge. Det görs även en redovisning av tidigare studier och utredningens resultat i jämförelse med dessa.

För att uppnå de samhällsekonomiska effekter som produktionsrabatten syftar till ser Teaterförbundet det som avgörande att även renodlat svenska filminspelningar ges tillgång till produktionsrabatten. Det är olyckligt att utredningen framhåller att prioriteringen bör ligga på att få fler internationella filminspelningar till Sverige. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är det minst lika angeläget att svenska filminspelningar stannar i Sverige och ges samma möjligheter till rabatt. I dagsläget förlägger svenska produktioner av ekonomiska skäl sina inspelningar till andra länder som erbjuder rabatter, vilket är mycket olyckligt. Målsättningen måste därför vara att alla inspelningar ges samma förutsättningar, oavsett om det är ett svenskt bolag eller ett internationellt bolag som gör en samproduktion.

Teaterförbundet instämmer med utredningen att det är angeläget att produktionsrabattens villkor är lätta att förstå och att de ska vara effektiva, förutsägbara och transparenta. För att erhålla rabatten bör det dock i vissa delar ställas tydligare villkor, och Teaterförbundet ser några områden där det finns anledning att förtydliga dessa för att få maximal effekt.

Teaterförbundet instämmer i villkoren att det bör kunna uppvisas samarbetsavtal med svenska bolag för att kunna komma i fråga för rabatten. Det bör dock övervägas om man bör ställa ytterligare krav på dessa bolag för att säkerställa att det är stabila bolag med kunskap om svensk lagstiftning inom relevanta områden, såsom arbetsmiljö och diskriminering.

Enligt Teaterförbundets mening är det av stort vikt att det ställs tydliga krav på att de produktioner som ska komma i fråga för rabatten ska anställa personal och kompetens från Sverige. Under avsnitt 8.2.1.3 *Fler filminspelningar i Sverige skulle stärka många företag inom kulturella och kreativa näringar* beskriver utredningen att fler filminspelningar rimligen skulle öka efterfrågan och därmed sysselsättningen inom området. Större efterfrågan gör det möjligt att utveckla och upprätthålla konkurrenskraftig specialistkompetens och konkurrenskraftig kvalitet inom flera områden. Under avsnitt 9.3.1.4 *Andra kostnader och påverkan på företagets verksamhet* finns ett avsnitt om *Kompetensutveckling och kompetensförsörjning* där utredningen särskilt lyfter fram behovet av att personal i Sverige blir involverad i filminspelningen för att det ska ge sysselsättningseffekter och att regeringen behöver formulera villkor som säkerställer detta. Teaterförbundet vill särskilt betona dessa slutsatser och villkoren bör tydliggöras så att en produktionsrabatt förutsätter att man huvudsakligen använder sig av inhemsk arbetskraft, vilket gäller såväl upphovspersoner som utövare och teknisk personal inom olika funktioner. Det bör även övervägas om det i en produktionsrabatt också ska regleras att en viss andel av budgeten ska spenderas på plats i Sverige.

I andra länder finns intressanta exempel på hur man även aktivt avsätter en del av medlen för en produktionsrabatt för kompetensutveckling. Detta tillvägagångssätt bör undersökas närmare om en produktionsrabatt införs i Sverige.

Teaterförbundet ställer sig tveksamt till slutsatsen att produktionsrabatten bör gynna stora produktioner framför små. Enligt förslaget är det endast produktioner med en minimibudget på 25 miljoner kronor och 3,25 miljoner kronor för dokumentärer som kan komma ifråga för produktionsrabatten. Teaterförbundets uppfattning är att dessa gränser är för höga, och riskerar att skapa en polarisering inom branschen som kan vara olycklig. Något lägre belopp, t. ex 20 miljoner kronor och för dokumentärer 2,5 miljoner kronor vore mer ändamålsenligt i sammanhanget och skulle uppnå önskad effekt utan att utestänga produktioner som hamnar strax under gränsen.

Teaterförbundet noterar att man i förslaget avstår från att vidare formulera hur en urvalsprocess ska se ut med undantag från frågan om maxbelopp. Här behöver närmare beskrivas på vilka grunder som urvalet görs. Det är dock väsentligt att det finns möjlighet att söka produktionsrabatten under hela året. Det belopp som anges på 300 miljoner kronor per år är en rimlig nivå vid en introduktion av en produktionsrabatt. Efter en utvärdering kan det därefter tas ställning till om beloppet bör höjas.

Vidare delar Teaterförbundet utredningens slutsats att regeringen bör lägga ansvaret för att administrera och hantera en produktionsrabatt på en myndighet utanför kulturpolitikens stödåtgärder. Det är av avgörande betydelse för att inte dessa olika stödåtgärder ska sammanblandas på ett olyckligt vis.

Teaterförbundet ser det som mycket angeläget att regeringen skyndsamt hanterar frågan om en produktionsrabatt för att förbättra förutsättningarna för fler filminspelningar i Sverige. Sverige är en stark filmnation med gott rykte och stora möjligheter, låt oss ta vara på det.

Stockholm den 9 maj 2018

Anna Carlson
Ordförande
Teaterförbundet för scen och film